

EMIL CONDURACHI

(1912—1987)

La 16 august 1987 s-a stins din viață profesorul Emil Condurachi, o prezență atât de marcantă în viața științifică și culturală românească. În el s-au întrupat deopotrivă magistrul îndrăgit al studenților, eruditul strălucit al istoriei greco-romane și a Bizanțului, organizatorul inegalabil al manifestărilor științifice, mesagerul de excepție al vieții universitare și academice românești în străinătate și mediatorul subtil, ingenios și ponderat al negocierilor internaționale. Era înzestrat cu o putere remarcabilă de pătrundere și înțelegere a lucrurilor și cu un profund simț al sintezei. A fost un mare orator și a avut o energie inepuizabilă, pe care o folosit-o cu generozitate de-a lungul întregii vieți pentru promovarea adevărului istoric și a spiritului de colaborare între istorici.

Emil Condurachi s-a născut la 3 ianuarie 1912 în localitatea Scinteia din jud. Iași. Studiile liceale și universitare le face în capitala moldavă (1932), unde rămâne în continuare ca asistent la catedra de arheologie (1932—1940). În aceeași perioadă își ia doctoratul (1938) și își desăvârșește pregătirea la Școala română din Roma (1935—1937) și la Școala română de la Fontenay-aux-Roses (1939—1940). Întors din Franța, el părăsește Iașul, ajungând mai întâi profesor la Catedra de numismatică și arheologie a Școlii superioare de arhivistică (1940—1947), iar apoi (din 1947) profesor la Facultatea de Istorie a Universității din București. Concomitent cu munca neobosită de la catedră, Emil Condurachi s-a aflat în fruntea unor prestigioase instituții științifice române și internaționale. El a fost cel dintâi director al Institutului de Arheologie din București (1956—1970), președinte al Societății Numismatice Române (din 1958), secretar general și trezorer al Asociației de Studii sud-est europene (din 1963), vicepreședinte al Consiliului Internațional de Filosofie și Științe Umanistice (1969—1974), vicepreședinte al Asociației Internaționale de Studii Bizantine (1983—1987) și vicepreședinte (1967—1970, 1979—1982) și președinte (1982) al Uniunii Academice Internaționale. De asemenea, o activitate laborioasă a desfășurat în calitate de redactor responsabil al publicațiilor *Dacia* (serie nouă), *Studii și cercetări de istorie veche*, *Materiale și cercetări arheologice*, *Studii și cercetări de numismatică*, *Buletinul Societății Numismatice Române* și *Revue Roumaine d'Histoire*.

Preocupările sale științifice au fost de o mare diversitate, îmbrățișând aspecte de istorie economică, socială, administrativă și politică. A studiat cu acurie scrieri literare antice, monumente de artă și arhitectură, monede etc. De o apreciere unanimă s-au bucurat studiile de arheologie creștină, între care se remarcă acela despre monumentele creștine din Illyricum, rămas până astăzi o lucrare de referință. Un alt domeniu în care profesorul Emil Condurachi a lăsat o moștenire consistentă este istoria și arheologia Dobrogei în epocile greacă, romană și bizantină. Un atașament costant a manifestat față de estul european, pe care, înțelegându-l ca o arie de convergență a civilizațiilor, a încercat să-l integreze mai mult istoriei europene. În același spirit a înțeles și tratat istoria Balcanilor, de popoarele cărora, aflate în zona de interfață între Occident și Orient, s-a simțit legat întreaga sa viață.

Activitatea didactică și științifică prodigioasă, inițiativele și eforturile permanente pentru promovarea științei istorice și a spiritului de înțelegere și cooperare internațională i-au atrăs aprecierea și stima generală a celor care l-au cunoscut. Ca semn de recunoaștere și prețuire a tot ceea ce a întreprins și realizat, i s-au conferit numeroase titluri științifice, premii, ordine și medalii, între care amintim: Om de știință emerit, laureat al Premiului de Stat, membru corespondent (1948) și titular (1955) al Academiei R. S. România, membru al Academiei de Științe Sociale și Politice, membru corespondent al Academiei din Atena, membru titular al Academiei Serbiei, a Bosniei și Herțegovinei și a Bulgariei, comandor al Ordinului

„Meritó de la Republica italiana“ (Roma), membru al Institutului de Arheologie Austriac, membru al Institutului de Arheologie German, membru al Comitetului Internațional de Arheologie Clasică (1956), membru al Centrului de Studii pentru Europa Centrală, doctor *honoris causa* al Universității Libere din Bruxelles (1965), Premiul Herder (1980), medalia de aur „Sf. Chiril și Metodiu“ și medalia de aur „Jireček.

Profesorul Emil Condurachi era cunoscut pretutindeni, în Europa și dincolo de fruntariile ei. Călătoria mult, înțelegându-și menirea și necesitatea de a-și oferi bunele oficii acolo unde era solicitat. Aducea cu el un spirit generos, pregătit de fiecare dată la concesii rezonabile și acceptabile tuturor părților. Știa ca nimeni altul să atenueze divergențele din relațiile colegilor de breaslă și găsea formula potrivită de a se apropia de inima fiecăruia. Solia sa era fără excepții de bunăvoință și înțelegere. Revenea cu plăcere la Iași orașul în care și-a făcut studiile și a cunoscut savoarea începuturilor. Dar el nu mai aparținea Iașului și nici măcar Bucureștiului. El devenise — dacă nu cumva a fost dintotdeauna prin structură — un spirit european, ce a survolat cu mult optimism disensiunile conjuncturale și granițele uneori mai ridige dintre națiunile continentului. Pentru tot ceea ce a realizat și a lăsat urmașilor, pentru exemplul viu de dăruire pe altarul vocației, pentru spiritul de apropiere și colaborare pe care l-a promovat până în ultimele clipe ale vieții și pentru tot ceea ce știm că a înfăptuit spre binele nostru și al culturii românești, îi vom păstra o vie amintire.

ION IONIȚĂ